

so znajditelji bojnega orožja in zares ima tudi več Traških kraljev, vojvodov, narodov in krajev primek od kakšne bojne lastnosti ali imenitnosti. Tako govori po Apendinitu spisatelj v Sl. Bčeli II. teč. in misli ranjcega Dobrovski-ta od te reči se beró v Slovanki II. d. str. 94 — 111. *)

0 vprašanjih pri letošnjem konz. spraševanju začetnih učiteljev v Ljubljani.

1. Kako naj si in si mora učitelj pridobivati poštovanja pri dobro mislečih ljudeh?

To vprašanje je zelo važno, in bi se lahko na široko in dolgo odgovarjalo; toda tukaj podamo le prav kratek načert za odgovor. — Vnanje poštovanje se večidel vjema s človekovo znotranjo vrednostjo. Notranja vrednost vsakega človeka je prva in edina moč, ki stori, da ga tudi drugi ljudje spoštujejo. Ako tedaj učitelj hoče, da bi ga ljudje spoštovali, se mora tedaj najpred sam spoštovati; to je, da si, kolikor mu je le mogoče, požlahtnuje in izobražuje vse svoje dušne zmožnosti. To pa stori, če a) si pridobuje lepih vednost. Učitelj mora mnogo in sicer na tanko vediti, kar vé, da še celó prostim ljudem ne razkazuje svoje prazne glave. Neomikanega učitelja nihče ne spoštuje; omikanega pa spoštuje vsak, tudi prosti in še celó sirovi ljudje, akoravno ni premožen, in če ga tudi stiska revščina. b) Učitelj si pridobi poštovanja, če voljno stori vse, kar spozná, da je prav in koristno, naj mu bo že zapovedano, ali ne. Človek, ki vedno praša, kaj mu bo to ali uno dobro delo koristilo, nikoli ne stori veliko dobrega; in če tudi kaj stori, je njegovo delo malo vredno. Vsak človek, posebno pa učitelj, mora dobro storiti le za to, ker je dobro, in ne sme gledati, kdo ga bode hvalil ali grajal, plačeval ali se mu nehvaležen kazal. Učitelj, ki le toliko dela, kolikor je plačan, je slabši od navadnega dninarja. c) V učiteljevem sercu mora še posebno goreti ljubezen do bližnjega. Kdor svo-

*) Kakor je bil spis „Vzajemnost slovenskega z drugimi sorodnimi jeziki“ v letošnjem sporočilu ljublj. gimnazije, tako je tudi spis „Malikoslovje“ iz zapustnine ranjkega profesorja Fr. Metelko-ta, in vstregetel bo nedvomno Slovincem, ker je sploh dobro in koristno poznati verstvo nekdanjih Slovanov in ker tako vbranega celega sastavka o tej reči doslej še nismo imeli, dasiravno so nam drugi pisatelji sim ter tje marsikaj že tudi bolj na tanko in bolj verjetno povedali in razjasnili.

jega bližnjega resnično ljubi, se ne boji nobenega še tako hudega truda, ki mu ga naklada dolžnost do bližnjega. Ako učitelj pri vseh rečeh, kedar podučuje ali opominja, hvali ali graja, kaže svoj žlahtni namen, da hoče bližnjemu le koristiti in ga osrečiti, se vse njegove dela lesketajo kakor nebeska svetloba, ki si povsod pridobuje pravo in stanovitno veljavo pri vseh dobrih ljudeh. d) Vendar sama vednost in pridnost še ne naredi moža; kdor hoče biti veljaven mož, mora tudi imeti terden značaj. Če je komu treba, da je značajan, je treba to učitelju, kar ga stori, da je še le prav vreden. Učitelj ne sme hrepeneti samo po hvali, pa se tudi ne sme bati graje, kedar zvesto spolnuje svoje dolžnosti. On ne sme vselej obračati plajša po vetru, to je, da bi zavoljo te ali une razmere kaj odstopil od tega, kar tirja njegova dolžnost. Zraven pa se mora pošteno in odkritoserčno obnašati; ne sme nobenega žaliti, mora biti pohleven in poterpežljiv, previden in prijazen, kedar govori, ter zvest učitelj v vseh okoliščinah. e) Terdni značaj pa se mora naslanjati na resnično pobožnost. Značaj brez prave pobožnosti ni nič vreden. Pravo, nehinavsko pobožnost spoštuje vsak človek — tudi, če sam ni pobožen; posebno pa spoštuje omikanega pobožnega človeka priprost človek, zato, ker skušnje uče, da svetno omikani ljudje niso vselej pobožni, in tedaj prostim ljudem kažejo slabe zgleda. Vse učiteljevo življenje naj bo neomadežano pri svojih prednikih, pri učencih in starših in pred vsem svetom. — Res je, da tudi dobri učiteljevi dohodki pripomorejo, da si ložeje pridobi poštovanja; toda ne more pa se tudi tajiti, da dohodki niso edini, ki učitelju dajejo veljavo. Edina moč tedaj, ki učitelju daje in ohranjuje pravo veljavo pri dobrih in sploh pri ljudeh, je njegova znotranja vrednost.

2. Kaj koristijo učiteljski zbori?

Kaj učiteljski zbori koristijo, se izve, če se pomisli, kaj namerjajo. Že beseda zbor kaže, kaj hočejo zbori = zbirati vednosti, mnenja in skušnje, ki jih imajo posamesni skušeni možje. Vsak človek se mora pri drugih učiti, koliko bolj pa učitelj, ker mu je izročena mladost, upanje in sreča prihodnjih časov. Mladost kakor raste, se tudi po duši vedno spreminja, in učitelj jo mora tudi različno obdelovati. Mnoge mnoge so tedaj skušnje, ki si jih vedno nabira učitelj; vendar skušnje enega samega so plitve in včasih celo krive, če jih ne poterju-

jejo tudi skušnje več drugih, ki obdelujejo ravno to polje. — Kdor le ni preveč zaljubljen v stare kopita, mora poterediti, da učitelj ne shaja vedno z eno metodo, temuč, da jo mora večkrat spreminjati in boljšati. To pa se godi v zboru, kjer zbrani učitelji eden drugemu kažejo in pretresajo svoje misli i. t. d. — V zboru pa se učitelji tudi sploh izobražujejo in si nabirajo potrebnih vednost. Kar se učitelj nauči v pripravnišnici (tudi, če je še tako dobra), je zelo pomanjkljivo in le slab načert za veliko prihodnje poslopje. Toda, če je učitelj vedno le sam in morda komaj vsako leto enkrat s prednikom kaj govori o šoli, in tudi ne vé za potrebne pomočne knjige, kako se more kaj pridati izobraževati? Nehoté zastarajo njegove nekdanje vednosti in mu preide veselje do šole; in ker človek mora kaj čistati, se pokmeti, ali pa se vda igri in pijači, in tedaj dušno onemore. Kako potrebne so v takih okoliščinah zbori! Lahko se reče, da so ravno učiteljski zbori že marsikterega učitelja zbudili iz nevarnega spanja in ga zopet pridobili za šolo. Že priprave k zborom so spodbudne in podučljive. Vprašanja se pismeno zdelujejo, in vsak se trudi, da bi ne bil zadnji, tedaj se mora kaj učiti. Pri zboru si dobre skušnje vterjujejo, pomote pa jasni in odpravljajo in sicer tako, da se lahko uče stari od mladih, predniki od podložnih, pa se nobenemu ne godi krivica. — Če so učiteljski zbori tako vravnani, da so za učitelje prava šola, v kateri se dalje izobražujejo, so neizrečeno koristni. Dobro vravnani učiteljski zbori pa so tudi pravo pribežališče za učitelje, kjer eden drugemu odkritoserčno odkrivajo svoje žalostne in vesele čase, ki so jih že doživeli pri šolstvu, ter se eden z drugim soznanijo, sprijazni, in eden drugega ljubijo. (Več o koristi učiteljskih zborov je prav lepo popisano v let. »Oesterr. Schulb.« št. 1.)

3. Kako se razločujeta in rabita glagola ali časovnika *morem* in *moram*, — kako besedice *cel* in *ves*, kako *u* in *v*? (Je na tanko razloženo v »Uč. Tovaršu« v »Pomenkih o slovenskem pisanju«, v III. teč. str. 311 — 312, 327 — 329 in v IV. teč. str. 24 — 27.)

(Prih. dalje.)

P a š n i k.

Učenci morajo biti pazljivi. Ako učenci niso v šoli pazljivi, to je, če ne pazijo na vsako učiteljevo besedo, se